

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai pricinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2008/96/EB

2008 m. lapkričio 19 d.

dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo

(OL L 319, 2008 11 29, p. 59)

iš dalies keičiama:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1936	L 305	1	2019 11 26

▼B**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
2008/96/EB****2008 m. lapkričio 19 d.****dėl kelių infrastruktūros saugumo valdymo****▼M1***1 straipsnis***Dalykas ir taikymo sritis**

1. Šia direktyva reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų ir įgyvendintų procedūras, susijusias su poveikio kelių saugumui vertinimais, kelių saugumo auditu, kelių saugumo patikrinimais ir viso tinklo kelių saugumo vertinimu.

2. Ši direktyva taikoma projektuojamiems, tiesiamiems ar jau eksploatuojamiems transeuropiniam kelių tinklui priklausantiems keliams, greitkeliams ir kitiems pagrindiniams keliams.

3. Ši direktyva taip pat taikoma 2 dalyje nenurodytiems keliams ir kelių infrastruktūros projektams, kurie yra ne miesto teritorijose, kurie nenaudojami šalia esančiai nuosavybei aptarnauti ir kurie buvo realizuoti pasinaudojus Sąjungos lėšomis, išskyrus kelius, kurie nėra skirti bendrajam variklinių transporto priemonių eismui, pavyzdžiui, dviračių takus, arba kelius, kurie nėra suprojektuoti bendrajam eismui, pavyzdžiui, privažiuojamuosius kelius, kuriais privažiuojama prie pramonės, žemės ūkio ar miškų ūkio objektų ar teritorijų.

4. Valstybės narės gali į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukti pagrindinių kelių, kuriuose saugumo rizika yra nedidelė, remdamosi tinkamai pagrįstomis priežastimis, susijusioms su eismo intensyvumu ir eismo įvykių statistika.

Valstybės narės į šios direktyvos taikymo sritį gali įtraukti 2 ir 3 dalyse nenurodytus kelius.

Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 17 d. perduoda Komisijai jos teritorijoje esančių greitkelių ir pagrindinių kelių sąrašą, o vėliau – bet kokius tolesnius su tuo susijusius pakeitimus. Be to, kiekviena valstybė narė perduoda Komisijai kelių, kurie pagal šią dalį neįtraukti arba įtraukti į šios direktyvos taikymo sritį, sąrašą, o vėliau – bet kokius su juo susijusius pakeitimus.

Komisija paskelbia kelių, apie kuriuos pranešta pagal šį straipsnį, sąrašą.

5. Ši direktyva netaikoma keliams tuneliuose, kuriems taikoma Direktyva 2004/54/EB.

▼B*2 straipsnis***Sąvokų apibrėžtys**

Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

▼ M1

- 1) transeuropinis kelių tinklas – kelių tinklas, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1315/2013 ⁽¹⁾;
- 1a) greitkelis – specialiai automobilių eismui suprojektuotas ir nutiestas kelias, nenaudojamas šalia esančiai nuosavybei aptarnauti ir atitinkantis šiuos kriterijus:
 - a) išskyrus specialiose vietose ar tam tikru laikotarpiu, turi abiem eismo kryptims atskiras juostas, viena nuo kitos atskirtas eismui neskirta skiriamąja juosta arba išimtiniais atvejais kitu būdu;
 - b) tame pačiame lygyje nesikerta su jokių kitu keliu, geležinkeliu, tramvajų keliu arba dviračių ar pėsčiųjų taku;
 - c) yra specialiai pažymėtas kaip greitkelis;
- 1b) pagrindinis kelias – ne miesto vietovėse esantis kelias, jungiantis didmiesčius ar regionus arba juos abu, kuris priklauso aukščiausiai kelių kategorijai, esančiai žemiau „greitkelio“ kategorijos nacionalinėje kelių klasifikacijoje, galiojančioje 2019 m. lapkričio 26 d.;

▼ B

- 2) kompetentinga institucija – tai bet kuri nacionaliniu, regiono ar vietiniu lygiu įsteigta valstybinė ar privati organizacija, kuri pagal savo kompetenciją dalyvauja įgyvendinant šią direktyvą, įskaitant kompetentingomis institucijomis paskirtas įstaigas, veikusias iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos, jei jos atitinka šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus;
- 3) poveikio kelio saugumui vertinimas – tai strateginė palyginamoji naujo ar svarbaus esamo kelių tinklo pakeitimo poveikio greta esančio kelių tinklo saugumui analizė;
- 4) kelių saugumo auditas – tai nepriklausomas, išsamus, sisteminis ir techninis kelio infrastruktūros projekto saugumo charakteristikų patikrinimas visais etapais pradedant planavimo ir baigiant pradiniu eksploataavimo etapu;

▼ M1

-
- 6) saugumo kategorija – viena iš kategorijų, į kurias suskirstomos esamo kelių tinklo dalys pagal objektyviai įvertintą jų saugumo lygį;

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES (OL L 348, 2013 12 20, p. 1).

▼ M1

- 7) tikslinis kelio saugumo patikrinimas – tikslinis tyrimas siekiant nustatyti pavojingas sąlygas, defektus ir problemas, dėl kurių padidėja eismo įvykių ir sužalojimų rizika, vykdomas atliekant esamo kelio arba kelio ruožo apžiūrą vietoje;
- 7a) reguliarus kelio saugumo patikrinimas – įprastas periodinis charakteristikų ir defektų, kurių atžvilgiu saugumo sumetimais reikia atlikti priežiūros darbus, patikrinimas;

▼ B

- 8) gairės – tai valstybių narių priimtos nuostatos, kuriose nurodyti etapai, kurių reikia laikytis, ir aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti, taikant šioje direktyvoje nustatytas saugumo procedūras;
- 9) infrastruktūros projektas – tai projektas naujai kelių infrastruktūrai statyti arba esamam tinklui, kuris turi poveikį eismo srautui, iš esmės pertvarkyti;

▼ M1

- 10) pažeidžiamas eismo dalyvis – motorine transporto priemone nevažiuojantis eismo dalyvis, įskaitant, visų pirma, dviratininkus ir pėsčiuosius, ir motorinės dviratės transporto priemonės naudotojas.

▼ B*3 straipsnis***Poveikio kelių saugumui vertinimas infrastruktūros projektams**

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliekami visų infrastruktūros projektų poveikio kelių saugumui vertinimai.
2. Poveikio kelių saugumui vertinimai atliekami pradiniam planavimo etape prieš patvirtinant infrastruktūros projektą. Atlikdamos vertinimus valstybės narės stengiasi laikytis I priede nustatytų kriterijų.
3. Poveikio kelio saugumui vertinime pateikiamos kelių saugumo aplinkybės, dėl kurių buvo nuspręsta pasirinkti siūlomą priemonę. Jame taip pat pateikiama visa susijusi informacija, būtina įvairių alternatyvų sąnaudų ir naudos analizei atlikti.

*4 straipsnis***Kelių saugumo auditas infrastruktūros projektams**

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliekamas visų infrastruktūros projektų kelių saugumo auditas.
2. Atlikdamos kelių saugumo auditą valstybės narės stengiasi laikytis II priede nustatytų kriterijų.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų paskirtas auditorius infrastruktūros projekto konstrukcijos charakteristikų auditui atlikti.

Auditorius skiriamas laikantis 9 straipsnio 4 dalies nuostatų ir turi 9 straipsnyje nurodytą reikalingą kompetenciją ir išsilavinimą. Jei auditą vykdo grupės, bent vienas grupės narys turi turėti kompetenciją patvirtinančią pažymėjimą, kaip nurodyta 9 straipsnio 3 dalyje.

▼B

3. Kelių saugumo auditas yra neatsiejama infrastruktūros projekto rengimo dalis projekto rengimo, detalaus projekto rengimo etapais, taip pat prieš pat atiduodant kelią eksploatuoti ir ankstyvaisiais kelio eksploatavimo etapais.

4. Valstybės narės užtikrina, kad auditorius audito ataskaitoje nurodytų nesaugius kiekvieno infrastruktūros projekto etapo elementus. Jei nesaugių elementų aptinkama atliekant auditą, o projektas nepataisomas iki atitinkamo etapo pabaigos, kaip nurodyta II priede, priežastis nurodo kompetentinga institucija tos ataskaitos priede.

5. Valstybės narės užtikrina, kad 4 dalyje nurodytoje ataskaitoje būtų pateikiamos atitinkamos su saugumu susijusios rekomendacijos.

▼M1

6. Komisija pradinio projektavimo etapo audito metu parengia gaires dėl „klaidas atleidžiančių pakelių“ ir „savaiame suprantamų ir savaiame prigyjančių kelių“ projektavimo, taip pat gaires dėl kokybės reikalavimų, susijusių su pažeidžiamais eismo dalyviais. Tokios gairės rengiamos glaudžiai bendradarbiaujant su valstybių narių ekspertais.

*5 straipsnis***Viso tinklo kelių saugumo vertinimas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad viso tinklo kelių saugumo vertinimas būtų atliekamas visame eksploatuojamų kelių tinkle, kuriam taikoma ši direktyva.

2. Atliekant viso tinklo kelių saugumo vertinimus vertinama avarijų ir poveikio sunkumo rizika, remiantis šiais elementais:

a) pirmiausia, kelio konstrukcijos charakteristikų (konstrukcinio saugumo) vizualiniu ištyrimu vietoje arba elektroninėmis priemonėmis, ir

b) kelių tinklo ruožų, kurie buvo eksploatuojami ilgiau nei trejus metus ir kuriuose, proporcingai eismo srautui, įvyko daug rimtų eismo įvykių, tyrimu.

3. Valstybės narės užtikrina, kad pirmasis viso tinklo kelių saugumo vertinimas būtų atliktas ne vėliau kaip 2024 m. Paskesni viso tinklo kelių saugumo vertinimai atliekami pakankamai dažnai, siekiant užtikrinti pakankamą saugumo lygį, tačiau bet kuriuo atveju ne rečiau nei kas penkerius metus.

4. Atlikdamos viso tinklo kelių saugumo vertinimą, valstybės narės gali atsižvelgti į III priede nustatytus orientacinius elementus.

5. Komisija teikia gaires dėl sistemingų viso tinklo kelių saugumo vertinimų atlikimo ir saugumo reitingų nustatymo metodikos.

▼ M1

6. Remdamosi 1 dalyje nurodyto vertinimo rezultatais ir siekdamas nustatyti poreikių imtis tolesnių veiksmų pirmumo tvarką valstybės narės suskirsto visus kelių tinklo ruožus bent į tris kategorijas pagal jų saugumo lygį.

*6 straipsnis***Reguliarūs kelių saugumo patikrinimai**

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliekami periodiniai kelių saugumo patikrinimai; tokie patikrinimai atliekami pakankamai dažnai, kad būtų užtikrinti pakankami atitinkamos kelių infrastruktūros saugumo lygiai.

3. Valstybės narės užtikrina kelių tinklo ruožų, besiribojančių su kelių tuneliais, kuriems taikoma Direktyva 2004/54/EB, saugumą atlikdamos bendrus kelių saugumo patikrinimus, kuriuos atlieka kompetentingi subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant šią direktyvą ir Direktyvą 2004/54/EB. Bendri kelių saugumo patikrinimai atliekami pakankamai dažnai, kad būtų užtikrinti pakankami saugumo lygiai, tačiau bet kuriuo atveju ne rečiau nei kas šešerius metus.

▼ B

4. Nepažeisdamos pagal 8 straipsnį priimtų gairių, valstybės narės priima gaires dėl laikinų saugumo priemonių, taikomų vykdant kelio darbus. Jos taip pat taiko atitinkamas tikrinimo schemas, kurios leidžia užtikrinti, kad tos gairės būtų tinkamai taikomos.

▼ M1*6a straipsnis***Tolesni veiksmai, susiję su eksploatuojamiems keliams taikomomis procedūromis**

1. Valstybės narės užtikrina, kad remiantis pagal 5 straipsnį atliktų viso tinklo kelių saugumo vertinimų rezultatais būtų imamasi tolesnių veiksmų arba atliekant tikslinius kelių saugumo patikrinimus, arba tiesiogiai vykdant taisomuosius veiksmus.

2. Atlikdamos tikslinius kelių saugumo patikrinimus valstybės narės gali atsižvelgti į IIa priede nustatytus orientacinius elementus.

3. Tikslinius kelių saugumo patikrinimus atlieka ekspertų grupės. Bent vienas ekspertų grupės narys turi atitikti reikalavimus, nustatytus 9 straipsnio 4 dalies a punkte.

4. Valstybės narės užtikrina, kad remiantis tikslinių kelių saugumo patikrinimų rezultatais būtų imamasi tolesnių veiksmų priimant pagrįstus sprendimus, ar reikia imtis taisomųjų veiksmų. Visų pirma valstybės narės nustato kelio ruožus, kuriuose reikia didinti kelių infrastruktūros saugumo lygį, ir apibrėžia veiksmus, kuriuos reikia įgyvendinti pirmumo tvarka siekiant padidinti tų kelio ruožų saugumo lygį.

5. Valstybės narės užtikrina, kad taisomieji veiksmai pirmiausia būtų įgyvendinami kelio ruožuose, kurių saugumo lygis yra žemas ir kuriuose yra galimybė įgyvendinti priemones, kuriomis užtikrinamos didelės galimybės padidinti saugumą ir sumažinti dėl eismo įvykių patiriamas sąnaudas.

▼ **M1**

6. Valstybės narės parengia ir reguliariai atnaujina rizikos įvertinimu grindžiamą prioritetinių veikslių planą, pagal kurį būtų stebimas numatytų taisomųjų veikslių įgyvendinimas.

*6b straipsnis***Pažeidžiamų eismo dalyvių apsauga**

Valstybės narės užtikrina, kad įgyvendinant 3–6a straipsniuose nustatytas procedūras būtų atsižvelgiama į pažeidžiamų eismo dalyvių poreikius.

*6c straipsnis***Kelių ženklavimas ir kelio ženklavimas**

1. Valstybės narės savo dabartinėse ir būsimose kelių ženklavimui ir kelio ženklams skirtose procedūrose ypatingą dėmesį skiria įskaitomumo ir pastebimumo vairuotojams ir automatizuotoms pagalbinėms vairavimo sistemoms užtikrinimui. Tokiomis procedūromis atsižvelgiama į bendrąsias specifikacijas, jei tokios bendrosios specifikacijos yra nustatytos pagal 3 dalį.

2. Komisijos sudaryta ekspertų grupė ne vėliau kaip 2021 m. birželio mėn. įvertina galimybę nustatyti bendrąsias specifikacijas, įskaitant įvairius elementus, kuriais siekiama užtikrinti kelių ženklavimo ir kelio ženklų eksploataciją, siekiant skatinti veiksmingą kelių ženklavimo ir kelio ženklų įskaitomumą ir pastebimumą vairuotojams ir automatizuotoms pagalbinėms vairavimo sistemoms. Ta grupė sudaroma iš valstybių narių paskirtų ekspertų. Vertinimas, be kita ko, apima konsultacijas su Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisija.

Atliekant vertinimą visų pirma atsižvelgiama į šiuos elementus:

- a) įvairių pagalbinių vairavimo technologijų ir infrastruktūros sąveiką;
- b) oro ir atmosferos reiškinių bei eismo poveikį Sąjungos teritorijoje esančiam kelių ženklavimui ir kelio ženklams;
- c) priežiūros priemonių, reikalingų įvairioms technologijoms, rūši ir dažnumą, įskaitant apytikrą išlaidų apskaičiavimą.

3. Atsižvelgdama į 2 dalyje nurodytą vertinimą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios specifikacijos, susijusios su 1 dalyje nurodytomis valstybių narių procedūromis, siekiant užtikrinti kelių ženklavimo ir kelio ženklų eksploataciją, atsižvelgiant į veiksmingo kelių ženklavimo ir kelio ženklų įskaitomumo ir pastebimumo užtikrinimą vairuotojams ir automatizuotoms pagalbinėms vairavimo sistemoms. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 13 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Pirmoje pastraipoje nurodytais įgyvendinimo aktais nedaromas poveikis Europos standartizacijos komiteto kompetencijai kelių ženklavimo ir kelio ženklų standartų srityje.

▼ M1*6d straipsnis***Informavimas ir skaidrumas**

Komisija skelbia Europos kelių tinklo, patenkančio į šios direktyvos taikymo sritį, žemėlapi, kuris yra prieinamas internetu, pabrėždama skirtingas kategorijas, kaip nurodyta 5 straipsnio 6 dalyje.

*6e straipsnis***Savanoriškas pranešimų teikimas**

Valstybės narės deda pastangas sukurti savanoriškam pranešimų teikimui skirtą nacionalinę sistemą, prieinamą internetu visiems eismo dalyviams, kad būtų lengviau rinkti eismo dalyvių ir transporto priemonių perduodamus duomenis apie įvykius ir bet kokią kitą su saugumu susijusią informaciją, kuri, pranešančio asmens nuomone, kelia faktinį arba galimą pavojų kelių infrastruktūros saugumui.

▼ B*7 straipsnis***Duomenų valdymas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad po kiekvieno 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto kelių eismo įvykio, kuriame žuvo žmonių, kompetentinga institucija užpildytų eismo įvykio protokolą. Valstybės narės stengiasi, kad tame protokole būtų nurodomi visi IV priede išvardyti elementai.

▼ M1

1a. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos gairės, pagal kurias turi būti pranešama apie eismo įvykio sunkumą, nurodant žuvusiųjų ir sužalotų asmenų skaičių. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 13 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

▼ B

2. Valstybės narės apskaičiuoja vidutines kiekvieno jų šalyje įvykusio eismo įvykio, kuriame žuvo žmonės, ir kiekvieno eismo įvykio, kuriame žmonės buvo sunkiai sužaloti, socialines sąnaudas. Valstybės narės gali nuspręsti toliau diferencijuoti tokių sąnaudų normas, kurios atnaujinamos ne rečiau kaip kas penkerius metus.

*8 straipsnis***Gairių priėmimas ir paskelbimas**

1. Jei gairių dar nėra, valstybės narės, siekdamos padėti kompetentingoms institucijoms taikyti šią direktyvą, užtikrina, kad gairės būtų priimtoms ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 19 d.

2. Valstybės narės Komisijai praneša apie šias gaires per tris mėnesius nuo gairių priėmimo ar jų pakeitimo.

3. Komisija gaires paskelbia viešame tinklapyje.

▼B*9 straipsnis***Auditorių skyrimas ir mokymas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad kelių saugumo auditorių mokymų programa, jei jos dar nėra, būtų patvirtinta ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 19 d.

▼M1

1a. Kelių eismo saugumo auditoriams, pradėjusiems mokymo kursą nuo 2024 m. gruodžio 17 d., valstybės narės užtikrina, kad kelių saugumo auditorių mokymo programa apimtų aspektus, susijusius su pažeidžiamais eismo dalyviais ir tokiems dalyviams skirta infrastruktūra.

▼B

2. Valstybės narės užtikrina, kad kelių saugumo auditoriai, kurie eina pareigas pagal šią direktyvą, išklaustų pirminio parengimo kursus, po kurių jie gautų kompetenciją patvirtinančią pažymėjimą, ir dalyvautų reguliariuose tolesnio mokymo kursuose.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kelių saugumo auditoriai turėtų kompetenciją patvirtinančią pažymėjimą. Pripažįstami pažymėjimai, suteikti iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

4. Valstybės narės užtikrina, kad auditoriai būtų skiriami laikantis šių reikalavimų:

- a) jie turi atitinkamos patirties arba išsilavinimą kelių projektavimo, kelių saugumo inžinerijos ir eismo įvykių analizės srityse;
- b) praėjus dvejiems metams po to, kai valstybės narės pagal 8 straipsnį priima gaires, kelių saugumo auditą vykdo tik 2 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus atitinkantys auditoriai arba grupės, kurioms auditoriai priklauso;
- c) infrastruktūros projekto auditorius audito metu negali dalyvauti atitinkamo infrastruktūros projekto rengimo ar įgyvendinimo darbuose.

▼M1*10 straipsnis***Keitimasis geriausia praktika**

Siekdama pagerinti saugumą Sąjungos keliuose, Komisija sukuria valstybių narių keitimosi informacija ir geriausia praktika sistemą, kuri, *inter alia*, apimtų kelių saugumo mokymų programą, esamus kelių infrastruktūros saugumo projektus ir patikrintą kelių eismo saugumo technologiją.

▼B*11 straipsnis***Nuolatinis saugumo valdymo procedūrų gerinimas**

1. Komisija palengvina valstybių narių žinių ir gerosios patirties mainų vykdymą, juos organizuoja ir šiuo tikslu naudojami esamuose atitinkamuose tarptautiniuose forumuose įgyta patirtimi, kad būtų galima nuolat tobulinti su kelių infrastruktūra susijusias saugumo valdymo procedūras Europos Sąjungoje.

▼ **M1**▼ **B**

3. Tam tikrais atvejais techniniais su saugumu susijusiais klausimais gali būti konsultuojamasi su atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis, veikiančiomis saugumo ir kelių infrastruktūros valdymo srityse.

▼ **M1***11a straipsnis***Ataskaitų teikimas**

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2025 m. spalio 31 d. pateikia Komisijai ataskaitą apie viso tinklo, įvertinto pagal 5 straipsnį, saugumo klasifikavimą. Kai įmanoma, ataskaita grindžiama bendra metodika. Jei taikytina, ataskaitoje taip pat pateikiamas atnaujintų nacionalinių gairių, įskaitant visų pirma patobulinimus, susijusius su technologine pažanga ir pažeidžiamų eismo dalyvių apsauga, nuostatų sąrašas. Nuo 2025 m. spalio 31 d. tokios ataskaitos teikiamos kas penkerius metus.

2. Pirmą kartą ne vėliau kaip 2027 m. spalio 31 d., o vėliau – kas penkerius metus, Komisija, remdamasi 1 dalyje nurodytų nacionalinių ataskaitų analize, parengia ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl šios direktyvos įgyvendinimo, visų pirma atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytus elementus, ir dėl galimų tolesnių priemonių, įskaitant šios direktyvos peržiūrą ir galimą suderinimą su technikos pažanga.

*12 straipsnis***Priedų pakeitimai**

Komisijai pagal 12a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami priedai, siekiant juos suderinti su technikos pažanga.

*12a straipsnis***Įgaliojimų delegavimas**

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 12 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. gruodžio 16 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiais iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 12 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

▼ M1

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽¹⁾ nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 12 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

*13 straipsnis***Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

▼ B*14 straipsnis***Perkėlimas į nacionalinę teisę**

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti, ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 19 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

*15 straipsnis***Įsigaliojimas**

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*16 straipsnis***Adresatai**

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

▼ M1*I PRIEDAS***POVEIKIO KELIŲ SAUGUMUI VERTINIMŲ ORIENTACINIAI
ELEMENTAI****▼ B**

1. Poveikio kelių saugumui vertinimo elementai:
 - a) problemos apibūdinimas;
 - b) esama padėtis ir scenarijus „nesiimti jokių veiksmų“;
 - c) kelių saugumo tikslai;
 - d) siūlomų alternatyvių sprendimų poveikio kelių saugumui analizė;
 - e) alternatyvių sprendimų palyginimas, įskaitant sąnaudų ir naudos santykio analizę;
 - f) galimų sprendimų pateikimas.
2. Informacija, į kurią atsižvelgiama:
 - a) eismo įvykiai, kuriuose žūva ir yra sunkiai sužalojami žmonės, tokių įvykių skaičiaus sumažinimo tikslai, palyginti su „nieko nedarymo“ scenarijumi;
 - b) pasirinktas maršrutas ir eismo schema;
 - c) galimas poveikis esantiems tinklams (pvz., išvažiavimai, sankryžos, pervažos);
 - d) eismo dalyviai, įskaitant pažeidžiamus eismo dalyvius (pvz., pėstieji, dviratinkai, motociklininkai);

▼ M1

- e) eismas (pvz., eismo intensyvumas, transporto tipų kategorijos), įskaitant apskaičiuotuosius pėsčiųjų ir dviratinkų srautus, nustatytus pagal gretimos žemės naudojimo požymius;

▼ B

- f) sezoninės ir klimato sąlygos;
- g) pakankamo saugių stovėjimo aikštelių skaičiaus buvimas;
- h) seisminis aktyvumas.

▼ M1*II PRIEDAS***KELIŲ SAUGUMO AUDITŲ ORIENTACINIAI ELEMENTAI****▼ B**

1. Pirminiam studijos etapui taikomi kriterijai:
 - a) geografinė vietovė (pvz., nuošliaužų, potvynio, sniego griūčių tikimybės), sezoniškumas ir klimato sąlygos bei seisminis aktyvumas;
 - b) sankryžų viename lygyje tipai ir atstumai tarp jų;
 - c) juostų skaičius ir rūšys;
 - d) transporto priemonių, kurioms leidžiama naudotis naujuoju keliu, rūšys;
 - e) kelio funkcionalumas tinkle;
 - f) oro sąlygos;
 - g) važiavimo greitis;
 - h) skersiniai profiliai (pvz., pravažiavimo plotis, dviračių takai, pėsčiųjų takai);
 - i) trasos planas ir išilginis kelio profilis;
 - j) matomumas;
 - k) sankryžų viename lygyje išdėstymas;
 - l) viešojo transporto priemonės ir infrastruktūra;
 - m) geležinkelio pervažos;

▼ M1

- n) priemonės dėl pažeidžiamų eismo dalyvių:
 - i) priemonės dėl pėsčiųjų;
 - ii) priemonės dėl dviratininkų, įskaitant alternatyvių maršrutų arba kelių ruožų, atskirtų nuo didelio greičio eismo ruožų, buvimą;
 - iii) priemonės dėl motorinių dviračių transporto priemonių naudotojų;
 - iv) pėstiesiems ir dviratininkams skirtų perėjų tankumas ir vieta;
 - v) priemonės dėl pėsčiųjų ir dviratininkų tos vietovės keliuose, kur kyla rizika;
 - vi) pėsčiųjų ir dviratininkų atskyrimas nuo didelio greičio eismo ruožų arba tiesioginių alternatyvių maršrutų žemesnių kategorijų keliuose buvimas.

▼ B

2. Detaliajam projektavimo etapui taikomi kriterijai:
 - a) trasavimas;
 - b) nuoseklūs kelio ženklai ir ženklinimas;
 - c) kelių ir kelio sankryžų apšvietimas;
 - d) pakelės įranga;

▼B

- e) pakelės aplinka, įskaitant apželdinimą;
- f) stacionarios kliūtys pakelėje;
- g) saugių stovėjimo aikštelių įrengimas;

▼M1

- h) priemonės dėl pažeidžiamų eismo dalyvių:
 - i) priemonės dėl pėsčiųjų;
 - ii) priemonės dėl dviratininkų;
 - iii) priemonės dėl motorinių dviračių transporto priemonių naudotojų;

▼B

- i) transporto priemonę sulaikančių įrenginių naudotojui patogus pritaikymas (skiriamųjų juostų ir apsaugos tvorelių įrengimas siekiant sumažinti pavojų pažeidžiamiems eismo dalyviams).
3. Etapai prieš kelio atidavimą eksploatuoti taikomi kriterijai:
- a) eismo dalyvių saugumas ir matomumas įvairiomis sąlygomis (pvz., tamsiu paros metu ar esant normalioms oro sąlygoms);
 - b) kelio ženklų ir ženklinimo matomumas;
 - c) kelio dangos būklė.
4. Ankstyviems eksploatavimo etapams taikomi kriterijai: kelių saugumo vertinimas atsižvelgiant į faktinį eismo dalyvių elgesį.
- Bet kuriame etape atliekant tikrinimus gali pririnkti persvarstyti ankstesniuose etapuose taikytus kriterijus.

▼ M1*IIa PRIEDAS***TIKSLINIŲ KELIŲ SAUGUMO PATIKRINIMŲ ORIENTACINIAI ELEMENTAI**

1. Kelio linija ir skerspjūvis:
 - a) matomumas ir matomumo nuotoliai;
 - b) greičio riba ir greičių zonos;
 - c) savaime suprantama linija (t. y. linija, kurią gali atpažinti eismo dalyviai);
 - d) galimybė patekti į gretimą turtą ir objektus;
 - e) privažiavimas pagalbos tarnyboms ir aptarnavimo transporto priemonėms;
 - f) tiltų ir pralaidų apsaugos priemonės;
 - g) pakelės išdėstymas (kelkraščiai, kelio dangos kraštas, nuolydis).
2. Sankirtos ir sankryžos:
 - a) sankirtos / sankryžos tipo tinkamumas;
 - b) sankirtos / sankryžos išdėstymo geometrija;
 - c) sankirtų matomumas ir aiškumas (suvokimas);
 - d) matomumas prie sankirtos;
 - e) pagalbinių juostų išdėstymas prie sankirtos;
 - f) eismo valdymas prie sankirtos (pvz., ženklas „Stop“, šviesoforai ir kt.);
 - g) pėsčiųjų ir dviratininkų perėjų buvimas.
3. Priemonės dėl pažeidžiamų eismo dalyvių:
 - a) priemonės dėl pėsčiųjų;
 - b) priemonės dėl dviratininkų;
 - c) priemonės dėl motorinių dviračių transporto priemonių naudotojų;
 - d) viešasis transportas ir infrastruktūra;
 - e) geležinkelio pervažos (visų pirma nurodant pervažų tipą ir tai, ar jos valdomos žmogaus, nevaldomos, valdomos rankiniu arba automatiniu būdu).
4. Apšvietimas, ženklai ir ženklinimas:
 - a) nuoseklūs kelio ženklai, nebloginantys matomumo;
 - b) kelio ženklų įskaitomumas (vieta, dydis, spalva);
 - c) kelio ženklų stulpai;
 - d) nuoseklus kelių ženklinimas ir linijos;
 - e) kelių ženklinimo įskaitomumas (vieta, matmenys ir atšvaitai sausos ir šlapios dangos sąlygomis);

▼ M1

- f) tinkamas kelių ženklavimo kontrastas;
 - g) apšviestų kelių ir sankirtų apšvietimas;
 - h) tinkama pakelės įranga.
5. Šviesoforai:
- a) valdymas;
 - b) matomumas.
6. Objektai, atviros zonos ir transporto priemonę sulaikančių įrenginių sistemos:
- a) pakelės aplinka, įskaitant apželdinimą;
 - b) pakelės pavojai ir atstumas nuo važiuojamosios dalies arba dviračių tako krašto;
 - c) patogus transporto priemonę sulaikančių įrenginių pritaikymas naudotojui (skiriamųjų juostų ir avarinių atitvarų įrengimas siekiant sumažinti pavojų pažeidžiamiesiems eismo dalyviams);
 - d) avarinių atitvarų galinės apsaugos;
 - e) tinkamos tiltų ir pralaidų transporto priemonę sulaikančių įrenginių sistemos;
 - f) tvoros (ribotos prieigos keliuose).
7. Kelio danga:
- a) kelio dangos defektai;
 - b) atsparumas slydimui;
 - c) laisvos medžiagos/žvyras/akmenys;
 - d) balų susidarymas, vandens šalinimas.
8. Tiltai ir tuneliai:
- a) tiltų buvimas ir jų skaičius;
 - b) tunelių buvimas ir jų skaičius;
 - c) vaizdiniai elementai, reiškiantys pavojų infrastruktūros saugumui.
9. Kiti dalykai:
- a) saugių stovėjimo ir poilsio aikštelių įrengimas;
 - b) pritaikymas sunkiasvorėms transporto priemonėms;
 - c) akinimas dėl žibintų šviesos;
 - d) kelio darbai;
 - e) nesaugi veikla pakelėje;
 - f) tinkama informacija apie ITS įrangą (pvz., besikeičiančių pranešimų ženklai);
 - g) laukiniai ir kiti gyvūnai;
 - h) mokyklos zonos perspėjimai (jei taikytina).

▼ M1*III PRIEDAS***VISO TINKLO KELIŲ SAUGUMO VERTINIMŲ ORIENTACINIAI ELEMENTAI**

1. Bendroji informacija:
 - a) kelio tipas regionų / miestų, kuriuos jis jungia, tipo ir dydžio atžvilgiu;
 - b) kelio ruožo ilgis;
 - c) vietovės tipas (kaimas, miestas);
 - d) žemės naudojimas (švietimo, prekybos, pramonės ir gamybos, gyvenamosios paskirties, ūkininkavimo ir žemės ūkio tikslais, neužstatyti plotai);
 - e) privažiavimo prie turto vietų tankis;
 - f) aptarnavimo kelių buvimas (pvz., prie parduotuvių);
 - g) vykstantys kelio darbai;
 - h) stovėjimo aikštelių buvimas.
2. Eismo intensyvumas:
 - a) eismo intensyvumas;
 - b) konstatuotasis motociklų eismo intensyvumas;
 - c) konstatuotasis pėsčiųjų eismo intensyvumas abiejose pusėse registruojant palei kelią judančių ir jį kertančių pėsčiųjų skaičių;
 - d) konstatuotasis dviračių eismo intensyvumas abiejose pusėse, registruojant palei kelią judančių arba jį kertančių dviračių skaičių;
 - e) konstatuotasis sunkiasvorių transporto priemonių eismo intensyvumas;
 - f) apskaičiuotieji pėsčiųjų srautai, nustatyti pagal gretimos žemės naudojimo požymius;
 - g) apskaičiuotieji dviratininkų srautai, nustatyti pagal gretimos žemės naudojimo požymius.
3. Eismo įvykių duomenys:
 - a) žuvusiųjų skaičius, eismo įvykio vieta ir priežastis pagal eismo dalyvių grupes;
 - b) sunkiai sužalotųjų skaičius ir tokių įvykių vieta pagal eismo dalyvių grupes.
4. Eksploatacinės charakteristikos:
 - a) greičio riba (bendroji, motociklams, sunkvežimiams);
 - b) eksploatacinis greitis (85-asis procentilis);
 - c) greičio valdymas ir (arba) eismo lėtinimas;
 - d) ITS prietaisų (perspėjimų apie eiles, besikeičiančių pranešimų ženklų) buvimas;

▼ M1

- e) mokyklos zonos perspėjimai;
 - f) mokyklos perėjos prižiūrėtojo buvimas nustatytais laikotarpiais.
5. Geometrinės charakteristikos:
- a) sankryžų charakteristikos (juostų skaičius, tipas ir plotis, vidurinių skiriamųjų juostų išdėstymas ir medžiaga, dviračių takai, pėsčiųjų takai ir kt.), įskaitant jų kintamumą;
 - b) horizontalusis kreivis;
 - c) nuolydis ir išilginis kelio profilis;
 - d) matomumas ir matomumo nuotoliai.
6. Objektai, atviros zonos ir transporto priemonę sulaikančių įrenginių sistemos:
- a) pakelės aplinka ir atviros zonos;
 - b) stacionarios kliūtys pakelėje (pvz., apšvietimo stulpai, medžiai ir kt.);
 - c) atstumas nuo pakelės iki kliūčių;
 - d) kliūčių tankis;
 - e) triukšmo juostos;
 - f) transporto priemonę sulaikančių įrenginių sistemos.
7. Tiltai ir tuneliai:
- a) tiltų buvimas ir jų skaičius, taip pat su jais susijusi informacija;
 - b) tunelių buvimas ir jų skaičius, taip pat su jais susijusi informacija;
 - c) vaizdiniai elementai, reiškiantys pavojų infrastruktūros saugumui.
8. Sankirtos:
- a) sankirtos tipas ir krypčių skaičius (visų pirma nurodant valdymo tipą ir apsaugotų posūkių buvimą);
 - b) suskirstymo į kryptis taikymas;
 - c) sankirtos kokybė;
 - d) eismo intensyvumas sankirtoje;
 - e) geležinkelio pervažų buvimas (visų pirma nurodant pervažų tipą ir tai, ar jos valdomos žmogaus, nevaldomos, valdomos rankiniu arba automatiniu būdu).
9. Techninė priežiūra:
- a) kelio dangos defektai;
 - b) kelio dangos atsparumas slydimui;
 - c) kelkraščių būklė (įskaitant apželdinimą);

▼ M1

- d) ženklų, ženklinimo ir linijų būklė;
 - e) transporto priemonę sulaikančių įrenginių sistemų būklė.
10. Pažeidžiamiesiems eismo dalyviams skirti įrengimai:
- a) pėsčiųjų ir dviratininkų perėjos (tame pačiame arba kitame lygmenyje);
 - b) dviratininkų perėjos (tame pačiame arba kitame lygmenyje);
 - c) pėsčiųjų atitvarai;
 - d) šaligatvio arba atskirtos infrastruktūros buvimas;
 - e) dviračiams skirta infrastruktūra ir jos rūšys (dviračių takai, dviračių juostos ir kt.);
 - f) pėsčiųjų perėjų kokybė kiekvienos perėjos matomumo ir ženklinimo infrastruktūros atžvilgiu;
 - g) pėsčiųjų ir dviratininkų perėjų infrastruktūra įvažiuojant į sankirtą iš šalinio kelio;
 - h) pėstiesiems ir dviratininkams skirtų alternatyvių maršrutų buvimas, kai nėra atskirtos infrastruktūros.
11. Sužalojimų keliuose atveju prieš susidūrimą ir (arba) po jo naudojamos sistemos ir jų sunkumo mažinimo aspektai:
- a) tinklo eksploatacijos centrai ir kita patruliavimo infrastruktūra;
 - b) mechanizmai, kuriais eismo dalyviai informuojami apie vairavimo sąlygas, kad būtų užkirstas kelias eismo įvykiams arba incidentams;
 - c) automatinės incidentų nustatymo sistemos: jutikliai ir kameros;
 - d) incidentų valdymo sistemos;
 - e) sistemos, skirtos ryšiui su skubios pagalbos tarnybomis palaikyti.

▼B*IV PRIEDAS***EISMO ĮVYKIŲ PROTOKOLUOSE NURODYTA INFORMACIJA APIE EISMO ĮVYKĮ**

Eismo įvykių protokoluose pateikiami šie elementai:

▼M1

1) eismo įvykio vieta (kuo tikslesnė), įskaitant GNSS koordinates;

▼B

2) eismo įvykio vietos nuotraukos ir (arba) schemas;

3) eismo įvykio data ir valanda;

4) informacija apie kelią, tokia kaip vietovės pobūdis, kelio tipas, susidūrimo pobūdis, įskaitant signalus, ženklinimą, kelio paviršių, atšvietimą ir oro sąlygas, greičio apribojimą ir pakelės kliūtis;

▼M1

5) eismo įvykio sunkumas;

▼B

6) eismo įvykio dalyvių apibūdinimas, pavyzdžiui, amžius, lytis, tautybė, girtumo laipsnis, naudojo ar nenaudojo saugos priemonės;

7) duomenys apie eismo įvykyje dalyvavusias transporto priemones (rūšis, amžius, registravimo valstybė, saugos įranga (jei yra), paskutinės techninės apžiūros data pagal taikomus teisės aktus);

8) duomenys apie eismo įvykį, pavyzdžiui, eismo įvykio rūšis, susidūrimo pobūdis ir vairuotojo manevravimas;

9) kai įmanoma, informacija apie laiko tarpą, praėjusį tarp eismo įvykio ir jo užregistravimo arba gelbėjimo tarnybos atvykimo.